

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Αλιβίζος (Λοΐζος) Σοφός

www.lsofos.com/info | www.mediapedagogy.gr | Lsofos@aegean.gr

Καθηγητής

University of Aegean, Rhodes

<https://www.edu4media.eu/>

Παιδεία στα Μέσα

Πρώτωση της καλλιέργειας του ψηφιακού αλφαριθμητισμού των μαθητών όλων των βαθμίδων.

Η ομάδα μας
Τα μέλη του δικτύου

- Όλα
- Δημιουργία οπτικοακουστικού – ψηφιακού υλικού
- Διαδίκτυο
- Εικόνα – Φωτογραφία
- Επιμορφωτικό υλικό
- Θεωρητικό πλαίσιο
- Καλλιέργεια οπτικοακουστικού – ψηφιακού αλφαριθμητισμού
- Κινηματογράφος
- Κριτική Επεξεργασία Οπτικοακουστικού – Ψηφιακού υλικού
- Όλα τα ΜΜΕ
- Τηλέοραση

Η Ταινία Μικρού Μήκους σε Τάξεις Υποδοχής Μεταναστών: Γενικός Οδηγός

Δείτε το!

Παιδεία στα Μέσα – Μέρος 2ο (03 – 12 – 2021)

Δείτε το!

Αναζητηση και παιδαγωγική αξιοποίηση βίντεο στο σύγχρονο σχολείο (25 – 02 – 2022)

Δείτε το!

Οδηγός Σπουδών των Εκπαιδευτικών της Unesco για την Παιδεία στα Μέσα και την Πληροφορία

Δείτε το!

Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Σερρών

Περισσότερα

Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση

Περισσότερα

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πανεπιστήμιο Αιγαίου – Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Περισσότερα

ΕΚΟΜΕ

Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων και Επικοινωνίας

Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων και Επικοινωνίας

Περισσότερα

Παιδεία στα Μέσα

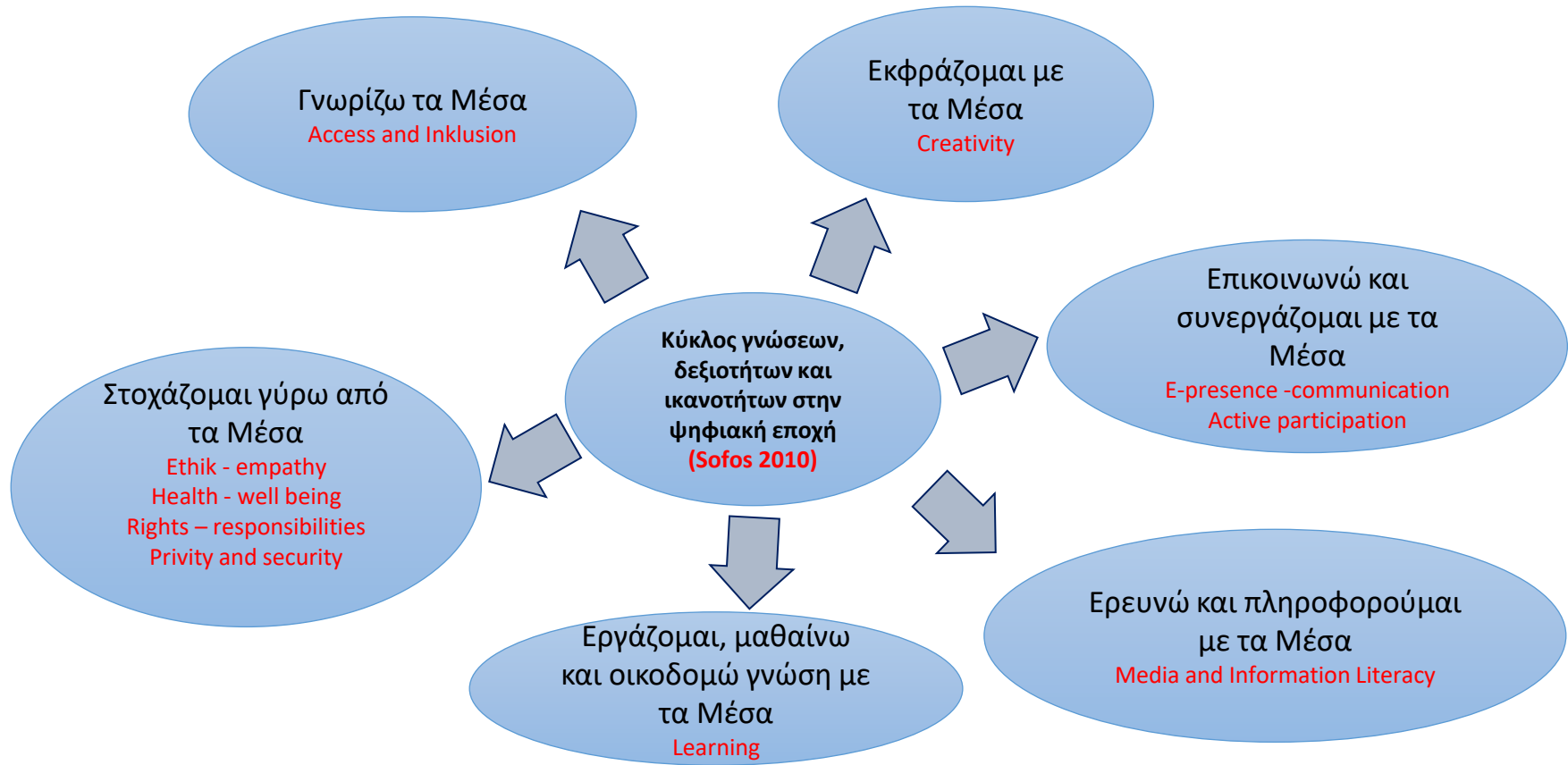
(1) Τι περιέχει;

(2) Που αναφέρεται;

(3) Ποια λειτουργία έχουν

Παιδεία στα Μέσα

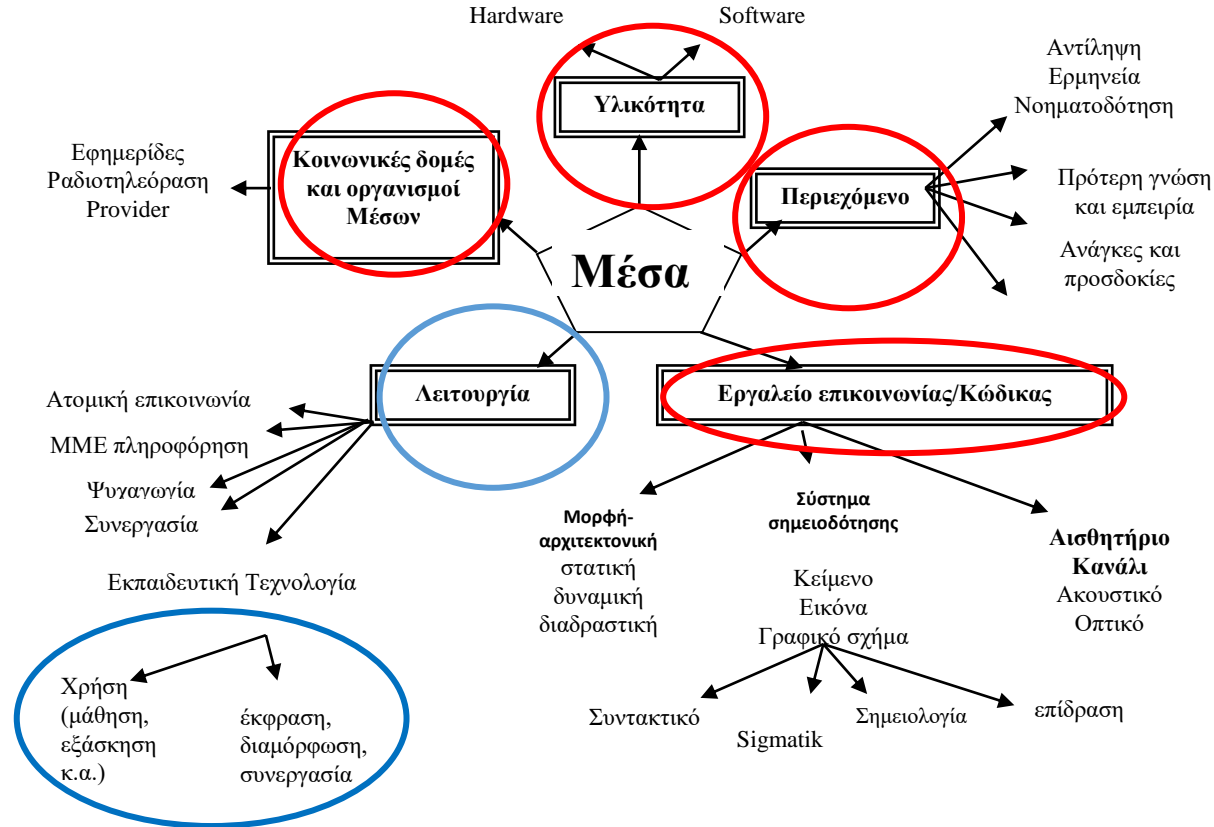
(1) Τι περιέχει; «Ο όρος **Παιδεία** παραπέμπει σε ένα κύκλο γνώσεων και δεξιοτήτων, που αναγνωρίζονται ως σημαντικές σε δεδομένη ιστορική και κοινωνικο-οικονομική περίοδο (δηλαδή **μια κοινωνική σύμβαση**) και πρέπει να προσφέρονται και να καλλιεργούνται με τη διδασκαλία και συνεπώς να αποτελούν το αντικείμενο της **εκπαίδευσης**»

Παιδεία στα Μέσα

(2) Που αναφέρεται; Με τον όρο (ΜΕΣΑ) αναφερόμαστε ολιστικά σε πολιτισμικά τεχνουργήματα που στηρίζονται σε κοινά δομικά στοιχεία,

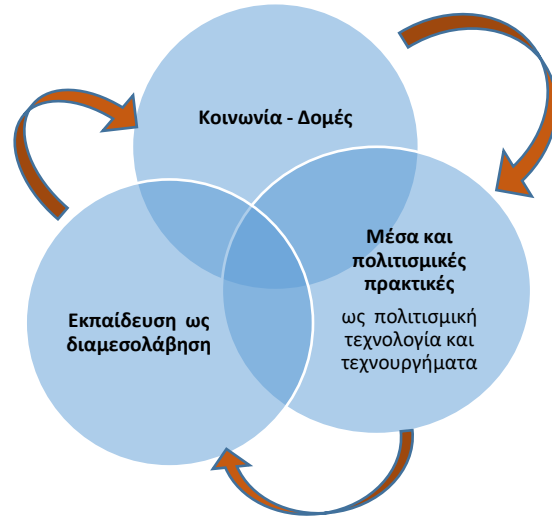
Κοινά δομικά χαρακτηριστικά των Μέσων και των ψηφιακών

(Σοφός 2010)

Παιδεία στα Μέσα

(3) Ποια λειτουργία έχουν; διασφαλίζεται η συνέχεια του συστήματος, έστω και **μετασχηματισμένη**, που έχει επιτευχθεί απ' την προηγούμενη γενιά και ώστε να μην υπάρχει η πιθανότητα παλινδρόμησης σε παλαιότερα στάδια.

Οι δομές και οι λειτουργίες....

Άχρηστες πληροφορίες
Επικίνδυνα περιεχόμενα
Βίαια παιχνίδια

Πρόσωπο με πρόσωπο
Ακουστική εποχή

Κοινωνική οργάνωση
Συλλογική επικοινωνία

Κοινωνική αντίδραση
Πλάτωνας - Φαίδρος

Απλές κοινωνίες
πρωτογενή

Τεχνολογία (αναλογική) για την παραγωγή κειμένων

Ψηφιακή επικοινωνία
Χρήστης παραγωγός
Ενοποίηση κοινωνικών πεδίων (εργασία, διασκέδαση)
Υποκατάσταση, διεύρυνση και ταυτόχρονη εξαφάνιση

αναλογική

μηχανική

Μεταμοντέρνα κοινωνία
4.0 Βιομηχανία
Τεταρτογενή

Αναπτυγμένες κοινωνίες
δευτερογενή

Κειμενικά επικοινωνία
Εθνική συνείδηση
Προώθηση θέσεων
Ατομικισμός

ψηφιακή

ηλεκτρική

Διαφοροποιημένες κοινωνίες
τριτογενή

Αντίδραση από την εκκλησία

Τεχνολογία για την παραγωγή και τη δημιουργία Ψηφιακή εποχή

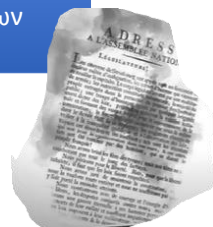
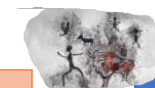
Βλάπτει την ανάπτυξη του εγκεφάλου

Οπτικοακουστική επικοινωνία
ΜΜΕ
Διαμεσολαβούμενες εμπειρίες

Τεχνολογία για την παραγωγή και τη χρήση Ηλεκτρονική εποχή

(Σοφός 2010)

Ιστορική συστηματική κατηγοριοποίηση των Μέσων

Ένα γνωστό μας παράδειγμα

Η ελληνική πόλις,
π.χ. η αρχαία Αθήνα

1 Η επικοινωνιακή δομή
ήταν οργανωμένη στη
βάση του προφορικού
λόγου

2 Αποσταθεροποίηση
της δομής εξ αιτίας νέου
τεχνουργήματος (γραφή)

3 Αρχική εφαρμογή στην
οργάνωση του εμπορίου

5 Καθιέρωση της
«**εγκυκλίου**
παιδείας» και
Ακαδημαϊκών

4 Σταδιακή επέκταση
στον δημόσιο βίο

6 Ένταξη ή αποκλεισμός από:

- Δημόσιο βίο
- Εργασία
- Εμπόριο
- Εκπαίδευση
-

Αναπτυγμένες κοινωνίες
*Το παράδειγμα της πόλης κράτους
και της σημασίας της*
εγκύκλιου παιδείας
(Kron & Sofos 2003)

Τα νέα Μέσα και οι Τεχνολογίες ακολουθούν μια εξελικτική πορεία, έχουν όμως κοινές δομές με τα κλασικά, αλλά διαφοροποιημένες λειτουργίες

Κατηγορίες μέσων και φάσεις εξέλιξης	αυτοσκηνοθεσίας , (μύθοι, τελετουργίες, ποίηση, θέατρο, εικόνες, χειρόγραφα)	έντυπα (εφημερίδες, περιοδικά, κόμικς, βιβλία)	μηχανικά (φωτογραφία, κινηματο-γραφία προβολέας)	ηλεκτρονικά (ραδιόφωνο, τηλεόραση, βίντεο)	ψηφιακά (Η/Υ, διαδίκτυο, ψηφιακή φωτογραφία, τηλεόραση, ραδιόφωνο)
πρωτογενή	μέχρι 1550				
Δευτερογενή		1550 μέχρι 1900			
Τριτογενή			1900 μέχρι 20 ^ο αιώνα		
τεταρτογενή					20 ^ο αιώνα και μετά

Κάθε μιντιακός νεοτερισμός επιφέρει συστημική δυσλειτουργία σε υφιστάμενες δομές με τη μορφή κριτικής Διάλογος μεταξύ Σωκράτη και Φαίδρονα

Τεταρτογενή μέσα και η μεταμοντέρνα εποχή

1. **Υποκαθιστούν** τις λειτουργίες των κλασικών μέσων
2. **Διευρύνουν** τις δυνατότητες του κλασικού πίνακα με νέες λειτουργίες
3. **Κρύβουν** την ψηφιακή τους υποδομή
4. **Διαμορφώνουν** νέες/καινοτόμες εφαρμογές, π.χ. διανομή υλικού
5. **Θέτουν** το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα μπροστά από νέες **προκλήσεις** και όρια

Τέλος των θεμελιωμένων μεταδιηγήσεων, δηλαδή των φιλοσοφικών, θρησκευτικών, πολιτικών μοντέλων εξήγησης και νομιμοποίησης του κόσμου.

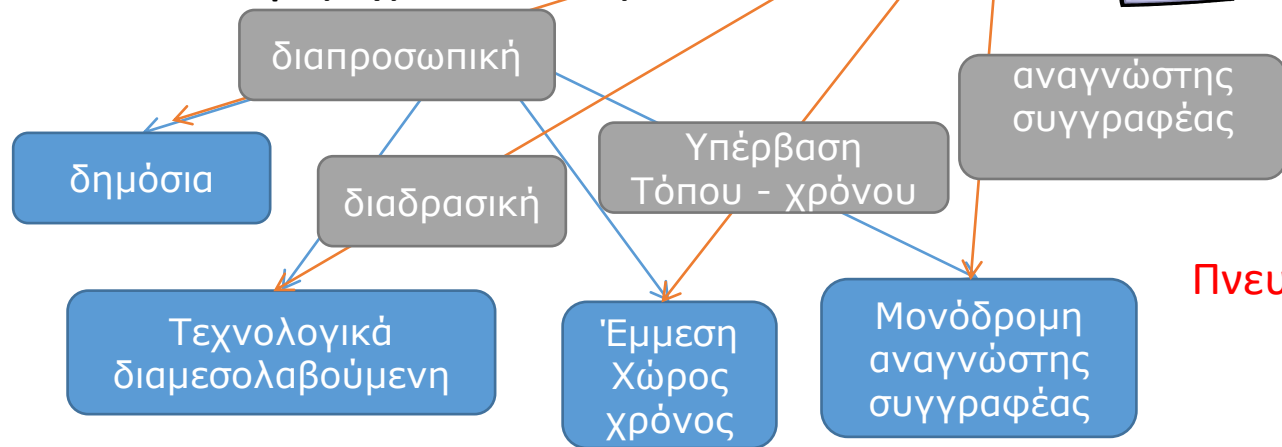
Η πτώση των μεγάλων μεταδιηγήσεων δεν οδήγησε στην εξαφάνισή τους, αλλά σε ένα **ριζικό πλουραλισμό** όπου κάθε μια έχει δικαίωμα ύπαρξης

Παράλληλα εμφανίζεται μια **αντιπαλότητα** μεταξύ των συλλήψεων αυτών αφού δεν υπάρχει πια μια νομιμοποίηση σε ένα ανώτερο επίπεδο

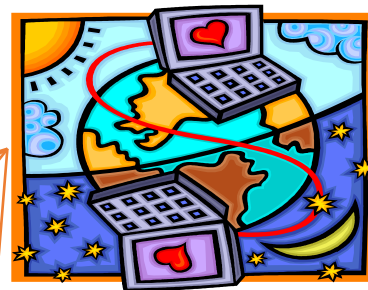
Lyotard1987

Το διαδίκτυο αλλάζει τα όρια των υφισταμένων κανόνων στην κοινωνία

- Διαπροσωπική επικοινωνία
- Επικοινωνία σε μικρές ομάδες
- Επικοινωνία σε θεσμούς και οργανισμούς
- **Μέσα μαζικής επικοινωνίας**

Νέες μορφές
πληροφόρησης
και ανάγνωσης

Face news

Κοινωνικά δίκτυα

Πνευματικά δικαιώματα

VIDEO AR Video/πολυμέσα

Το παράδειγμα
των
τεταρτογενών
και ψηφιακών
Μέσων
στην εκπαίδευση

4 Open sim? VR? Hologram?

2 Ηλεκτρονικός πίνακας/ταμπλέτα

3 Διαδικτυακός πίνακας/ταμπλέτα αφής

1 Αναλογικός πίνακας/ταμπλέτα

5G

Μήνυμα: αποσταθεροποίηση
ρυθμοί καθημερινότητας
κοινωνικές σχέσεις
χώρος
χρόνος
Επικοινωνία
Εργασία
εκπαίδευση

Αρχές του 20^{ου} αιώνα

Τέλη του 20^{ου} αιώνα

Αρχές του 21^{ου} αιώνα

New Media in Education and
Media Literacy

Επιστήμη Ψηφιακών Παιδαγωγικών Ερευνών και Μέσων στην Εκπαίδευση
Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστήμιο Αιγαίου

©2017-2018/2019/2020

Άξονες του οπτικοακουστικού γραμματισμού

- **Κατανόηση και ερμηνεία:** Ο οπτικοακουστικός εγγραμματισμός (audiovisual literacy, media literacy): δηλαδή οι μαθητές, να γίνουν ενσυνείδητοι, κριτικοί και ενεργοί χρήστες της οπτικοακουστικής γλώσσας, συνθήκη που αποτελεί προϋπόθεση της ενεργού και ισότιμης πολιτειότητας στην κοινωνία του μέλλοντος.
- **Έκφραση και δημιουργία:** Η αισθητική και καλλιτεχνική παιδεία (aesthetic education, art Education): οι μαθητές να γίνουν μέτοχοι του πολιτισμικού πλούτου και της δημιουργικής διαδικασίας της κινηματογραφικής τέχνης, ως κομμάτι της ευρύτερης πολιτισμικής και καλλιτεχνικής παραγωγής της ανθρωπότητας, συνθήκη που συμβάλει στην καλλιέργειά τους και σε μια πλούσια και ποιοτική ζωή.
- **Τεχνολογία και διαδικασίες παραγωγής:** Ο τεχνολογικός εγγραμματισμός (technological literacy, digital literacy): οι μαθητές όχι μόνο να εξοικειωθούν, αλλά να γίνουν και δημιουργικοί χρήστες της τεχνολογίας, προϋπόθεση, επίσης, της ενεργού και ισότιμης πολιτειότητας στην κοινωνία του μέλλοντος.

Γνωρίζω και κατανοώ την οπτικοακουστική γλώσσα	Δημιουργώ και εκφράζομαι	Επικοινωνώ και συνεργάζομαι	Ερευνώ και πληροφορούμαι	Εργάζομαι και οικοδομώ γνώση	Στοχάζομαι πάνω σε οπτικοακουστικές παραγωγές
Είδη	Δημιουργία παράγωγων με διαφορετικά είδη, π.χ. ταινίας, ντοκιμαντέρ, animation	Ανταλλαγή αγαπημένων οπτικοακουστικών παραγωγών (ταινίες, εκπομπές κ.α.)	Στόχευση κοινού	Κατανόηση και προσδιορισμός περιεχομένου, πλαισίου εννοιών και προγράμματος προβολής	Χρήση οπτικοακουστικών παραγωγών και κάλυψη αναγκών
Συμβάσεις και κανόνες	Πειραματισμός σε δομικά στοιχεία και συμβάσεις	Επικοινωνία θέσεων σε αναφορικά με το περιεχόμενο και τις συμβάσεις οπτικοακουστικών παραγωγών	Τρόποι οργάνωσης και υλοποίησης συμβάσεων	Μελέτη κοινωνικών αναπαραστάσεων και πληροφοριών (οπτική διάσταση, στερεότυπα κ.α.)	Αποτύπωση αξιών και ιδεολογιών
Τεχνικές διαμόρφωσης	Μοντάζ σκηνών, πειραματισμός με διαφορετικές προσεγγίσεις	Επικοινωνία σε συνεργατικά μέσα	Ρεύματα, προσεγγίσεις και τεχνικές διαμόρφωσης	Διερεύνηση ενός θέματος από οπτικές γωνίες, πέρα της παραγωγής	Ανάλυση επιρροής μνημάτων
Τεχνολογίες και λογισμικά π.χ. κάμερα, επεξεργασίας εικόνας και ήχου	Δημιουργία περιεχομένου με διαφορετικές τεχνολογίες και τρόπους	παραγωγή έργου, π.χ. σεναρίου σε συνεργατικά περιβάλλοντα (google docs, skype)	Τεχνολογίες, παραγωγή και οικονομικά, μάρκετινγκ, κυκλοφορία και διανομή	Κατανόηση σχέσης αιτίας αποτελέσματος σε σχέση με τη χρήση διαφορετικών τεχνολογιών	Διαμόρφωση καθημερινότητας με τεχνολογίες και ανάλυση οπτικοακουστικών παραγωγών

Η ικανότητα και ο γραμματισμός στα Μέσα αποτελεί βασική προϋπόθεση για μια επιτυχημένη κοινωνικοποίηση και όχι πολυτέλεια

Διαστάσεις ανισοτήτων

Δομική **κάθετη** ανισότητα

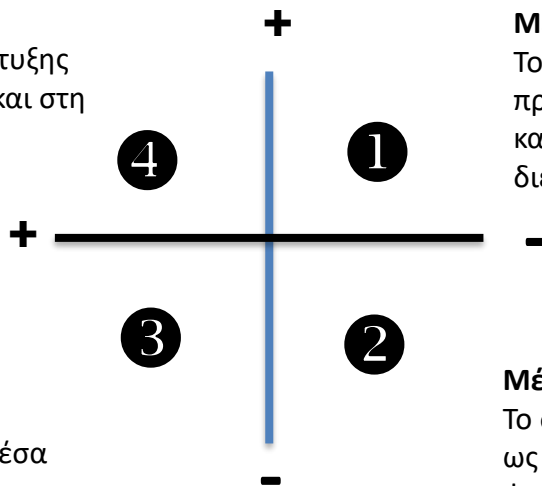
Ελάχιστο ψηφιακό χάσμα:

Το σχολείο βλέπει ως ευκαιρία ανάπτυξης την εκπαίδευση στα ψηφιακά μέσα και στη αξιοποιεί στο μέγιστο πόρους και υποδομές που παρέχει η πολιτεία.

Δομική **οριζόντια** ανισότητα

Μετριασμένο χάσμα από την πολιτεία:

Η πολιτεία διαθέτει πόρους και μέσα αλλά το σχολείο διατηρεί επιφυλακτική στάση και προτεραιοποιεί άλλες εκπαιδευτικές ανάγκες

Μετριασμένο χάσμα από το σχολείο:

Το σχολείο εντάσσει τα ψηφιακά μέσα και προσπαθεί με λιγιστά μέσα και πόρους καθώς η πολιτεία δεν εκπληρώνει τις διεθνής συμβάσεις και εθνικές πολιτικές

Μέγιστο ψηφιακό χάσμα:

Το σχολείο είναι επιφυλακτικό και βλέπει ως πολυτέλεια την εκπαίδευση στα ψηφιακά μέσα και στη στηρίζεται στην αδιαφορία της πολιτείας που δεν παρέχει πόρους και υποδομή.

